

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนชาวไทยทุกระดับชั้น โดยเฉพาะชนชั้นระดับกลางและชนชั้นระดับล่าง ที่ทำงานเพื่อนำเงินมาเลี้ยงชีพตนเองและจุนเจือสมาชิกในครัวเรือน ทำให้บางคนมีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อสมาชิกในครอบครัว หรือบางคนทำงานกับบริษัทเอกชนหรือโรงงานต่าง ๆ ที่มีนโยบายลดต้นทุนการผลิต โดยการปลดพนักงานเพื่อความอยู่รอดของบริษัทหรือโรงงาน และในปัจจุบันนี้ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เจริญก้าวหน้าถึงขีดสุด มนุษย์ได้คิดค้นเครื่องจักรอันทันสมัย เครื่องคอมพิวเตอร์ ทำให้ความต้องการในการใช้แรงงานมนุษย์ลดลง จึงเกิดปัญหาการว่างงานมากขึ้น ทำให้ไม่มีรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัว จนบางคนต้องตัดสินใจแก้ปัญหาโดยการลักทรัพย์ ปล้น จี้ชิงทรัพย์ เป็นต้น

ผลจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสามารถย่อโลกให้กลายเป็นหนึ่งเดียว โดยการสื่อสารและการวางระบบโทรคมนาคมอันทันสมัย ตามสโลแกนที่ว่า “เรย่อโลกไว้ที่มีมือคุณ” โดยวางรากฐานโยงใยไปทั่วทุกมุมโลก ได้มีการนำเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้เพื่อสะดวกในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ เนื่องจากสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ทั่วโลก แต่สิ่งที่มีประโยชน์นั้นก็มิโทษเช่นกัน โดยวัยรุ่นได้เรียนรู้ และเปิดโลกตะวันตกมากขึ้น และยังมีวัฒนธรรมตะวันตกต่าง ๆ เข้ามา โดยมีพฤติกรรมเลียนแบบต่าง ๆ ขึ้น เช่น พฤติกรรมการแต่งกายแบบตะวันตก พฤติกรรมทางเพศ และการดื่มสุรา ยาเสพติด หรือแม้กระทั่งในปัจจุบันนี้คือปาร์ตี้ฮัตตี้ เป็นต้น ดังนั้นวัยรุ่นซึ่งต่อไปจะเป็นอนาคตของชาติสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมจากต่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว จากทางอินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ ภาพยนตร์จากต่างประเทศ เป็นต้น เทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้จึงกลายเป็นมฤตยูที่แฝงมากับความล้ำสมัย การแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า นั้นได้แฝงตัวอย่างเงียบ ๆ จากความเจริญ เมื่อวัยรุ่นไทยและชาวไทยเสพเข้าไปแล้วก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม และผลกระทบตามมาเหมือนเป็นห่วงโซ่เกินกว่าจะแก้ไขได้ง่าย

ปัญหาอาชญากรรมจึงเป็นปัญหาใหญ่ที่นานาประเทศทั่วโลกได้เคยประสบมาแล้วนับตั้งแต่สมัยโบราณ และยังคงเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ของโลกปัจจุบันเช่นเดิม ขณะนี้สถิติการเกิดอาชญา

กรรมมีเพิ่มสูงมากขึ้น อาชญากรก็ใช้วิธีที่แยบยลขึ้นในการกระทำความผิด ซึ่งสืบเนื่องจากการเลียนแบบพฤติกรรมในสื่อภาพยนตร์ ดังนั้นผู้ที่กระทำความผิดจึงต้องรับโทษตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ผู้กระทำความผิดจะต้องเข้ารับโทษที่เรือนจำหรือทัณฑสถานโดยการถูกจองจำ ตามโทษที่ตัวเองกระทำ แต่สิ่งที่ผิดแผกแตกต่างกันออกไปที่ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด ก็คือ “ ปรัชญาของการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด “ กล่าวคือ ในสมัยก่อนการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด คือ การลงโทษ เป็นการแก้แค้นหรือชดใช้กรรมที่ได้กระทำนั้น แต่ในวิทยาการของโลกสมัยใหม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดเดิมจากการลงโทษมาเป็นการแก้ไขปรับปรุงความประพฤติของผู้ต้องโทษ ทั้งนี้อาศัยข้อเท็จจริงที่ว่า ผู้ต้องโทษส่วนใหญ่มิได้ใช้ชีวิตตลอดชีวิตของเขาอยู่ในที่คุมขัง หากแต่ว่าในวันใดวันหนึ่งในอนาคต เขาจะต้องกลับออกมาสู่โลกภายนอกและใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคม ในชุมชนต่อไป นอกจากนี้แล้วการก่ออาชญากรรมก็มีใช่จะเป็นการกระทำที่จงใจเจตนาของบุคคลผู้กระทำความผิดแต่เพียงประการเดียว แต่การกระทำความผิดอาจเกิดขึ้นได้เพราะความประมาท พลาดพลั้ง หรือแม้แต่อารมณ์ชั่ววูบก็เป็นได้ ฉะนั้นวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอาจจะแบ่งออกได้อย่างกว้าง ๆ เป็น 2 ประการด้วยกันคือ

1. เป็นการบำบัด ฟื้นฟู ฝึกอบรมผู้ต้องโทษ เพื่อให้ผู้ต้องโทษได้สามารถกลับออกมาเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และมีความประพฤติที่ไม่เป็นปรปักษ์ต่อสังคมอีกต่อไป
2. เป็นการป้องกันประชาชนอื่น ๆ จากภัยอันอาจจะเกิดขึ้น โดยบุคคลที่ประพฤติดนเป็นศัตรู เป็นภัยต่อประชาชนและสังคม (สแกนต์ ตามไท. 2537 : 40)

จำนวนนักโทษเด็ดขาด ณ วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2544 กรมราชทัณฑ์มีบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุด และบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษ 115,079 คน

ตารางที่ 1.1
สถิตินักโทษเด็ดขาด โดยแยกลักษณะความผิด

ลักษณะความผิด	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
- ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	29,708	2,077	31,785	27.62
- พ.ร.บ.ยาเสพติด/สารระเหย	44,528	13,314	57,842	50.26
- ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย	11,350	430	11,780	10.23
- ประทุษร้ายต่อเพศ	4,842	71	4,913	4.27
- ภัยอันตรายต่อประชาชน	337	5	342	0.30
- อื่น ๆ (รวมหลายประเภท เช่น พ.ร.บ.ป่าไม้/ การพนัน/อาวุธปืน/บุกรุก/ลหุโทษ ฯลฯ)	7,540	877	8,417	7.32
รวม	98,305	16,774	115,079	100.00

ที่มา : กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์

จากตารางที่ 1.1 จะเห็นได้ว่าผู้กระทำความผิดที่แยกเป็นลักษณะความผิดแล้วมีจำนวนที่สูงมาก โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ยาเสพติด / สารระเหย จากตารางที่ 1.1 จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้กระทำความผิดเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก จนทำให้เรือนจำและทัณฑสถานไม่สามารถรองรับปริมาณนักโทษได้มากนัก จึงทำให้เกิดความแออัดภายในเรือนจำหรือทัณฑสถาน และก่อให้เกิดปัญหานักโทษล้นคุกตามมา และจากปัญหาที่จำนวนผู้กระทำความผิดเพิ่มขึ้นจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่สามารถดูแลผู้กระทำความผิดได้ทั่วถึง โดยตารางที่ 1.2 แสดงถึงอัตรากำลังข้าราชการข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ.2544 กรมราชทัณฑ์มีอัตรากำลังข้าราชการ จำนวนทั้งสิ้น 10,906 คน แยกเป็นข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนัก/กองต่าง ๆ จำนวน 627 คน และข้าราชการที่ปฏิบัติงานในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 10,279 คน

ตารางที่ 1.2

จำนวนข้าราชการกรมราชทัณฑ์ จำแนกตามระดับ

ระดับ	จำนวน
10	1
9	32
8	226
7	733
6	1,049
5	2,190
4	3,045
3	1,615
2	497
1	1,518
รวม	10,906

ที่มา : กองการเจ้าหน้าที่ กรมราชทัณฑ์

จากตารางที่ 1.1 และ 1.2 แสดงให้เห็นว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสามารถแบ่งเป็นอัตรากำลังต่อผู้ต้องขัง คือ จำนวนผู้ต้องขัง 188,303 คน จำนวนเจ้าหน้าที่ 10,906 คน มาตรฐานที่ ก.พ. กำหนด 1:10 ปัจจุบันภาพรวม 1:19 เจ้าหน้าที่ควบคุม 1:34 (กลางวัน) (กลางคืน) 1:500 พื้นที่นอนต่อผู้ต้องขัง 1 คน มาตรฐานสากล 7.5 ตรม./คน มาตรฐานกรมราชทัณฑ์ 2.25 ตรม./คน สภาพปัจจุบัน 0.80 ตรม./คน (ข้อมูลสำรวจ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2544)

สัดส่วนเจ้าหน้าที่ต่อผู้ต้องขังของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังตารางที่ 1.3 ดังนี้

ตารางที่ 1.3

สัดส่วนเจ้าหน้าที่ต่อผู้ต้องขัง เปรียบเทียบกับประเทศใกล้เคียง ในปี พ.ศ.2544

ประเทศ	อัตรากำลัง	สัดส่วนเจ้าหน้าที่ต่อผู้ต้องขัง
อินโดนีเซีย	21,475	1:2.3
มาเลเซีย	7,580	1:3.5
ฟิลิปปินส์	2,370	1:8.8
เกาหลี	11,688	1:6.0
สิงคโปร์	1,605	1:6.7
ไทย	11,507	1:15
ปัจจุบัน	10,906	1:19

ที่มา : กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์

จากตารางที่ 1.3 จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ของประเทศไทยมีภาระที่ต้องรับผิดชอบต่อผู้ต้องขังมากกว่าประเทศเพื่อนบ้านหลายเท่า

จากสภาพปัญหานักโทษล้นคุกที่เกิดขึ้นนั้น กรมราชทัณฑ์ได้ตระหนักถึงปัญหาของเจ้าหน้าที่ที่ต้องแบกรับภาระดูแลผู้ต้องขังในจำนวนที่มาก และไม่สามารถดูแลผู้ต้องขังได้ทั่วถึง ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ต้องขัง จึงได้เกิดแนวคิดในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม จึงได้ดำเนินการส่งเสริมงานด้านการคุมประพฤติ ผู้ต้องขังอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเริ่มมีโครงการนำประชาชนเข้ามาอบรมเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา และใน พ.ศ. 2531 โครงการคุมประพฤติได้รับการบรรจุไว้ในแผนมหาดไทยระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2531 – พ.ศ. 2534) โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ดำเนินการและได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน การดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ คือมีผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวคุมประพฤติ ประพฤติดีเงื่อนไขเพียงร้อยละ 0.4

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ต้องโทษที่ได้รับการปล่อยตัวออกมาคุมประพฤติส่วนหนึ่งจะประสบปัญหาการปรับตัวเข้ากับสังคม อันเนื่องมาจากการต้องโทษจำคุก ทำให้บุคคลสูญเสียอิสระ ตัดขาดจากสังคมภายนอกมาอยู่กับคนหมู่มากที่มีนิสัยพฤติกรรมต่าง ๆ เบี่ยงเบน ต้องปฏิบัติอยู่ในระเบียบวินัย มีกิจกรรมซ้ำ ๆ กันทุกวัน จึงทำให้ผู้ต้องโทษส่วนใหญ่สูญเสียลักษณะธรรมชาติ

หลาย ๆ ประการ เช่น การสังสรรค์ การติดต่อระหว่างบุคคลธรรมดา สภาพการณ์เช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจและพฤติกรรมผู้ต้องโทษ ทำให้เกิดความวิตกกังวลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับโทษ ความเป็นอยู่ในเรือนจำ ความเป็นอยู่ของครอบครัว สูญเสียความมั่นใจในตนเอง ดังนั้นเมื่อได้รับการปล่อยตัวจึงวิตกกังวลว่าจะถูกรังเกียจ ถูกตีตราจากสังคม (Social Stigma) การยอมรับและให้อภัยของญาติพี่น้อง ปัญหาการประกอบอาชีพ ปัญหาที่อยู่อาศัย ซึ่งการประสบปัญหาเหล่านี้ เป็นปัจจัยให้ผู้ต้องโทษหวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก จากผลการวิจัยของกมลทิพย์ คติการ และคณะ เรื่องการยอมรับการให้การช่วยเหลือผู้พ้นโทษ เพื่อกลับตนเป็นพลเมืองดีในด้านสังคมไทยได้ ได้ชี้ให้เห็นว่าท่าทีของประชาชนโดยทั่วไปยังมีลักษณะอีกเดี๋ยวนั้นที่จะยอมรับผู้พ้นโทษเข้าทำงานกับตน อันเนื่องมาจากความหวาดระแวงว่าผู้พ้นโทษจะกลับตัวได้หรือไม่

จากสภาพการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อผู้กระทำผิดได้รับการปล่อยตัวออกมาสู่สังคม จึงประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น การปรับตัวเข้ากับครอบครัว การยอมรับของสังคม การประกอบอาชีพ ปัจจัยในการดำรงชีพ เป็นต้น ดังนั้น ในช่วงระยะแรก ๆ ของการปล่อยตัวจึงต้องมีการดำเนินการให้การช่วยเหลือ ซึ่งมีความสำคัญต่อการรองรับการกลับสู่สังคมของผู้ที่ได้รับการปล่อยตัว ดังจะเห็นได้จากข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่องค์การสหประชาชาติมีมติรับรองไว้ในปี พ.ศ.2498 ในข้อที่ 64 ที่ว่า “ ภาระของสังคมมิได้ยุติลงทันทีที่ผู้ต้องขังพ้นโทษ ฉะนั้นควรมีองค์การรัฐหรือองค์กรเอกชนที่สามารถหาทางช่วยเหลือภายหลังการปลดปล่อยอย่างมีประสิทธิภาพในทางลดลดความรังเกียจผู้ต้องขัง และในทางฟื้นฟูให้เขากลับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างปกติ (กรมราชทัณฑ์. 2537 : 53)

ดังนั้นการศึกษาปัจจัยในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของผู้ถูกคุมประพฤติ จึงเป็นการค้นหาปัจจัยที่จะสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ถูกคุมประพฤติ โดยผู้ถูกคุมประพฤติคนใดที่ประสบความสำเร็จในด้านการดำเนินชีวิต การมีอาชีพสุจริตและเป็นพลเมืองดีต่อสังคม หรือบางส่วนไม่ประสบความสำเร็จในด้านการดำเนินชีวิต โดยดูได้จากการมีแนวโน้มที่จะหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีกครั้ง เช่น การไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด, ความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติ และพนักงานคุมประพฤติ เป็นต้น เพราะฉะนั้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ถูกคุมประพฤติเอง เงื่อนไขการคุมประพฤติ และการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงมีอิทธิพลต่อการหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมประพฤติ

จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีประชากรต่างถิ่นเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก เนื่องจากจังหวัดชลบุรีเป็นเมืองอุตสาหกรรม และเป็นแหล่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ มากมาย ตลอดจนรวมถึงเป็นเมืองท่องเที่ยวตากอากาศที่มีนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกมาพักผ่อน ทำให้มี

แหล่งมั่วสุม, ซ่องโสเภณี, แหล่งค้ายาเสพติด ฯลฯ และผู้คนกลุ่มนี้ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้น เมื่อกระทำความผิดก็ถูกจองจำ

จังหวัดชลบุรีมีเรือนจำกลางชลบุรี สำหรับนักโทษชาย และทัณฑสถานหญิงชลบุรี สำหรับกักกันนักโทษหญิง โดยในตารางที่ 1.4 แสดงจำนวนผู้ต้องขังประเภทคดีเด็ดขาด

ตารางที่ 1.4
แสดงจำนวนผู้ต้องขังประเภทคดีเด็ดขาด

ลักษณะความผิด	จำนวน	ร้อยละ
พรบ.ยาเสพติดให้โทษ	1,344	60.04
ลักทรัพย์	359	16.03
ประทุษร้ายต่อชีวิต	88	3.93
รับของโจร	63	2.81
พ.ร.บ.อาวุธปืน	33	1.47
ความผิดอื่น ๆ	352	15.72
รวม	2,239	100.00

ที่มา : ฝ่ายพัฒนาปฏิบัติ ทัณฑสถานหญิงชลบุรี

จากตารางที่ 1.4 จะเห็นว่าผู้ต้องขังคดี พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษมีจำนวนสูงถึง 1,344 คน หรือร้อยละ 60.04 และคดีลักทรัพย์มีจำนวน 359 คน หรือร้อยละ 16.03

ตารางที่ 1.5

แสดงยอดผู้ต้องขังประเภทคดีเด็ดขาดโดยจำแนกตามลักษณะอายุ

อายุผู้ต้องขัง	จำนวน	ร้อยละ
18 ปี - 25 ปี	724	32.34
26 ปี - 30 ปี	483	21.57
31 ปี - 35 ปี	351	15.68
36 ปี - 40 ปี	246	10.99
41 ปี - 45 ปี	190	8.49
46 ปี - 50 ปี	138	6.16
51 ปี - 55 ปี	35	1.56
56 ปี - 60 ปี	44	1.96
61 ปีขึ้นไป	28	1.25
รวม	2,239	100.00

ที่มา : ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ ทัณฑสถานหญิงชลบุรี

จากตารางที่ 1.5 พบว่าผู้ต้องขังประเภทคดีเด็ดขาด มีอายุตั้งแต่ 18 ปี - 25 ปี เป็นจำนวนมากที่สุดคือ 724 คน คิดเป็นร้อยละ 32.34 รองลงมาคืออายุตั้งแต่ 26 ปี - 30 ปี จำนวน 483 คน คิดเป็นร้อยละ 21.57 จะเห็นได้ว่าเป็นช่วงอยู่ในระหว่างวัยรุ่นและวัยทำงานทั้งสิ้น ทำให้ประเทศต้องสูญเสียบุคคลที่อยู่ในวัยนี้ไปเป็นจำนวนมากหากเราไม่เร่งป้องกันและแก้ไข

ตารางที่ 1.6
แสดงประเภทคดีของผู้ต้องขัง

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
เค็ดขาด	2,239	48.32
อุทระหว่างอุทธรณ์ - ฎีกา	490	10.57
ระหว่างพิจารณา	941	20.31
ระหว่างสอบสวน	963	20.78
อื่น ๆ	1	0.02
รวม	4,634	100.00

ที่มา : ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ ทักษสถานหญิงชลบุรี

ตารางที่ 1.7
แสดงจำนวนผู้ต้องขังประเภทคดีเค็ดขาดแต่ละชั้น

ชั้น	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นเยี่ยม	573	25.59
ชั้นดีมาก	461	20.59
ชั้นดี	430	19.20
ชั้นกลาง	605	27.02
ชั้นเลว	147	6.57
ชั้นเลวมาก	23	1.03
รวม	2,239	100.00

ที่มา : ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ ทักษสถานหญิงชลบุรี

1.2 มุมเหตุจูงใจในการศึกษา

การที่ผู้ศึกษาสนใจศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของผู้ถูกคุมประพฤติ : ศึกษากรณี ผู้ถูกคุมประพฤติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” เนื่องจากการผู้ศึกษาได้จัดทำโครงการ “สร้างและพัฒนาจิตสำนึกของผู้ถูกคุมประพฤติ” เป็นเวลา 4 เดือน ทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงปัญหาของผู้ถูกคุมประพฤติในด้านการปรับตัวของผู้ถูกคุมประพฤติเอง ตลอดจนถึงการยอมรับทางสังคม และครอบครัว ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขและแนะนำ เพื่อที่จะให้เขาสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้โดยไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ เพราะการกระทำผิดซ้ำนอกจากจะเกิดผลกระทบต่อตัวผู้ถูกคุมประพฤติเอง ยังมีผลกระทบต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติ และยิ่งไปกว่านั้น ยังจะเกิดความสูญเสียงบประมาณ เวลา และความพยายามของกรมราชทัณฑ์ในการที่จะแก้ไขฟื้นฟูจิตใจ และพฤติกรรมของผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ซึ่งอาจจะเป็นการชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวของกรมราชทัณฑ์ด้วย

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงทำการศึกษาในเรื่องนี้ เพราะเชื่อว่าการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกคุมประพฤติเพื่อให้เขากลับไปใช้ชีวิตตามปกติโดยสงบสุข และประสบความสำเร็จในการปรับตัวเองให้อยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีนั้น จะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถแก้ไขฟื้นฟูให้เขากลับตนเป็นพลเมืองดีได้ โดยไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก จึงนำที่จะทำการศึกษาวิจัย เพื่อให้ทราบถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัย รวมทั้งแรงสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมที่ส่งผลให้ผู้ถูกคุมประพฤติสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของตนเองได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดและปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้ถูกคุมประพฤติได้อย่างแท้จริง อันจะส่งผลให้การคุมประพฤตินั้นสำเร็จสมดังความมุ่งหมายทุกประการ

❖ 1.3 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของผู้ถูกคุมประพฤติ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของผู้ถูกคุมประพฤติ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาเงื่อนไขการคุมประพฤติที่มีผลต่อพฤติกรรมนิสัยของผู้ถูกคุมประพฤติ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1. การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของผู้ถูกคุมประพฤติ : ศึกษากรณี ผู้ถูกคุมประพฤติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

2. ขอบเขตของการศึกษาพฤติกรรมนิสัย เป็นการศึกษากการปรับเปลี่ยนทั้งในทางที่ดีและไม่ดี กล่าวคือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดี เป็นการศึกษาวเคราะห์ถึงกระบวนการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ การมีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีพตามอัตภาพ สามารถตอบสนองความต้องการอันจำเป็นขั้นพื้นฐานได้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ไม่ดี เป็นการศึกษาวเคราะห์ถึงการหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีกของผู้ถูกคุมประพฤติ

3. ผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งกลุ่มเป้าหมายเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ถูกคุมประพฤติที่มีผู้ปกครองอยู่ในเขตการคุมประพฤติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่อยู่ในระหว่างคุมประพฤติ และอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

1.5 สมมติฐานในการวิจัย

1. การสนับสนุนและกำลังใจจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของผู้ถูกคุมประพฤติ
2. แรงสนับสนุนของชุมชนมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของผู้ถูกคุมประพฤติ
3. เสื่อ่นใจในการคุมประพฤติเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ถูกคุมประพฤติมีวินัยในตนเอง
4. การมีอาชีพรองรับทำให้ผู้ถูกคุมประพฤติไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก
5. การที่ผู้ถูกคุมประพฤติเข้าใจสถานภาพและบทบาททางสังคมทำให้ผู้ถูกคุมประพฤติไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

1.6 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัย หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อสภาพแวดล้อม ครอบครัว สังคมของผู้ถูกคุมประพฤติ รวมทั้งการประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัย

การคุมประพฤติ หมายถึง มาตรการที่กรมราชทัณฑ์ นำมาใช้ในการบำบัดแก้ไขผู้กระทำผิดให้ประพฤติดนเป็นคนดี โดยให้ได้รับพักการลงโทษ และลดวันต้องโทษจำคุกปล่อยตัวไปก่อนครบกำหนดโทษ ตามคำพิพากษาของศาล ภายใต้การสอดส่องดูแลอย่างมีเงื่อนไขของพนักงานคุมประพฤติ

ผู้ถูกคุมประพฤติ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการปลดปล่อยอย่างมีเงื่อนไขก่อนครบกำหนดโทษ ตามคำพิพากษาของศาล โดยการพักการลงโทษ หรือลดวันต้องโทษจำคุก

พนักงานคุมประพฤติ หมายถึง ข้าราชการกรมราชทัณฑ์ ซึ่งได้รับแต่งตั้งได้ดำรงตำแหน่งพนักงานคุมประพฤติ หรือเจ้าหน้าที่เรือนจำ ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานในหน้าที่พนักงานคุมประพฤติอีกหน้าที่หนึ่ง

การพักการลงโทษ หมายถึง การปลดปล่อยนักโทษเด็ดขาด ที่มีความประพฤติดี มีความอดทน ความก้าวหน้าในการศึกษา และทำงานเกิดผลดี หรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษ ออกไปอยู่ภายนอกเรือนจำก่อนครบกำหนดโทษตามคำพิพากษา โดยกำหนดเงื่อนไขให้นักโทษผู้นั้นกระทำการ หรือละเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง

การลดวันต้องโทษจำคุก หมายถึง มาตรการที่กรมราชทัณฑ์กำหนดให้มีวันสะสมลดวันต้องโทษจำคุกให้กับนักโทษเด็ดขาด ที่ได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 6 เดือนหรือไม่น้อยกว่า 10 ปี กรณีต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต ที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา ตามชั้นที่ได้รับคือ ชั้นดี ดีมาก และเยี่ยม จะได้รับวันสะสมเดือนละ 3 วัน 4 วัน และ 5 วันตามลำดับ หากนักโทษคนใดเหลือโทษจำคุกต่อไปเท่ากับจำนวนวันลดวันต้องโทษจำคุกที่จะได้รับก็ให้ปล่อยตัวไปก่อนครบกำหนดโทษ โดยมีเงื่อนไขให้ปฏิบัติ

ครอบครัว หมายถึง ผู้ซึ่งเป็นสมาชิกอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันในลักษณะคู่ครอง หรือเครือญาติ ที่มีความรับผิดชอบและรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัย หมายถึง การเปลี่ยนแปลงการกระทำและนิสัยในทางที่ดี หรือไม่ดีของผู้ถูกคุมประพฤติที่แสดงออกต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม

แรงสนับสนุนทางสังคม หมายถึง สังคมรอบตัวผู้ถูกคุมประพฤติส่งเสริมและสนับสนุนให้ตัวผู้ถูกคุมประพฤติกลับตัวเป็นคนดีของสังคม หรือหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ

การระงับจิตใจ หมายถึง การยับยั้งตนเองไม่ให้กระทำผิดหรือแสดงพฤติกรรมใด ๆ ในทางที่ไม่ดี

การมีระเบียบวินัยแห่งตน หมายถึง การตั้งตนอยู่ในกรอบ ในระเบียบที่สังคม และตนเองกำหนดไว้

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบการดำเนินชีวิตและสภาพจิตใจของผู้ถูกคุมประพฤติ
2. ทำให้ทราบปัจจัยภายในครอบครัวและบทบาทของชุมชนในการส่งเสริมให้ผู้ถูกคุมประพฤติปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดี
3. ทำให้ทราบเงื่อนไขของการคุมประพฤติต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและผลกระทบอื่น ๆ
4. เป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานด้านคุมประพฤติบรรลุผลดียิ่งขึ้น

